

گەنجان پروو لەو مالانە دەکەن کە کاری لەشفرۆشی تێدادهکریت لەشاری سلیمانی دەیان مالی لەشفرۆشی بەنهیانی کراونەتەوه..

رپۆرت: ئاسۆ

بەهۆی بارودۆخی ئەمەنی ناوچەکانی ناوهرپاست و باشووری عێراق خەڵکانیکی زۆر لەو ناوچانەوه پروو لەهەریمی کوردستان دەکەن بە پاساوی پاراستنی ژانیان لە هەرهشە تیرۆر و کوشتن. هەرچەندە لەنیو دەزگاکانی راگەیانندی کوردستان و لەسەر ئاستی شەقامیش حەملەیهک هەیه لەدژی هاتنی ئەم عەرەبانە بەلام دەسهلاتداری حکومەتی هەریم سووربوون لەسەر ئەوهی کە ئیقامەتی کاتی بدریت بەو عەرەبە ئاوارانە کە دینە کوردستان، تا ئیتره ئاساییه کە حکومەتی هەریم مۆلتی مانەوه بدات بەو کەسانە هەرهشە کوشتیان لەسەر بەلام دەبوو بەپیی یاساییه و لەپێگای کامپیکهوه جیگه و پێگه بۆ دابین بکردنایه ئەک ئەوهی بەناو گەرەک و کۆلانەکانی تیکرای شارو شارۆچکەکانی کوردستاندا بلاوبنەوه و ببنە مایه کیشه و گرفت بۆ دانیشتوانی کوردستان.

لەنیو ئەو خەڵکە عەرەبانەدا زۆر لە ئافرهتانی لەش فرۆش لەپیی باندەکانەوه بەمەبهستی کاری سیکی پروو لەکوردستان دەکەن ئەمەش هۆکاریکە بۆسەرهلدانی چەندین گرفتێ تەندروستی و کۆمەلایەتی، جگە لەوهش ئەم خەڵکانە دوورن لە هەموو چاودرێریهکی پزشکی، گەنجان کوردستان بەهۆی هەژاری و دابونەریتی کۆمەلایەتی کەپتیکی سیکی زۆریان لەسەر و بەمەبهستی خالیکردنەوه پروو لەم ئافرهتانه دەکەن، ئیستا لەنیو زۆرەبی گەنجاندا باس باسی ئەو ئافرهتانهیه.

جیگه داخیشه لایەنی پەيوەندیدار بیران لە چارهسەرکردنی ئەم کیشهیه نەکردۆتەوه کە پەنگە لەداهااتوودا گرفتی زۆری کۆمەلایەتی و تەندروستی لیبکەوێتەوه، ئەمە جگە لەوهی گەنجان کوردستان لەپرووی داراییهوه زۆر هەژارن ئەم کارەش لیدانیکی تره بۆ گیرفانی خالی لاوان.

لەپەيوەند بەم کیشهیهوه چەندین پرسیار دینەگۆپی کەباشترین وەلام بۆ پرسیارەکان گەنجان خویانن کە دەتوانن وەلام بدەنەوه بۆیه لەم بەدوادا چوونەدا پای زۆر گەنجان وەرگرتووه.

بۆچی کورپان بیر لەهاورپیی کچ ناکەنەوه تا لەکرپینی جەستە کچه عەرەبەکان خویان قوتار بکەن؟ ئەمە ئەو پرسیاره بوو کە لەچەندین گەنجی تەمەن 16-30 سالم کرد.

سەرەنگ تەمەن 24 سال وتی: من خۆم ئەو کارەم کردووه و لەگەل چەندین کچی عەرەب و تورکمان و کوردی فەیلی دا رامبواردووه بەپارە بۆ هەر کچیکی نزیکی 30 هەزار دینارم داوه جگە لە بەخشیش بەدەلالەکە کە ئەویش 15 هەزاری تری ویستووه، بۆ وەلامی پرسیارەکەشت دەتوانم بلیم ئەم کارەیان باشتره لەپەيوەندی بەکچانی خۆمانەوه لەبەرئەوهی کچانی ئیمە خوشەویستی نازانن، کاتیکی لەگەل کچیکی کورددا دەبیتە هاورپی تووشی دەیان گرفت دەبیت یان ئەوهی لەسەرەتاوه کچهکە داوای زهواجت لیدەکات، گەنجیش توانای زهواجی نییه نەخانوو دەکریت نە ئایندهی ئەم ولاتەش پروو بۆیه ئەمە وەک چارهسەریکی کاتی زۆر باشتره بۆ گەنجان.

سالار-ی تەمەن 28 سال دەلی: بیرکردنەوه لە هاورپییەتی کچان زۆر باشه بەلام تۆ ناپرسی کە هاورپییەتی کچیک دەکە کە لەهۆی قسە لەگەل دەکەیت؟ لەهۆی پیاسە لەگەل دەکە کە جگە لەوهش کچانی ئیمە خویان هەلگری

یەك دنیا كېشەن، خۇ ئەگەر برای كچەكە يان باوكى بزانیٹ چى پروو دەدات؟ باشە كچەكە دەلیٹ وەرە داوام ئەى بەچى دەیهینى؟ خانوو دەگریٹ ئەى چۆن ژيانى داين دەكەیت؟

برادەریكم ژنى هیناوہ مانگی 300 ھەزار بەكریى خانوو دەدات ئەمە جگە لە مەسرهفی ھاتوچۆ، منالیكى ھەیە جگە لەوہى مانگی دوو جار دەییات بۆ عیادە بايى 90 ھەزار دايبى بۆ دەكریٹ، ھەردەم پیمدەلیٹ قەت ژن نەھییى و ئەو ھەلەھىەى من كردم مەیکە، من خۆم زۆر حەزم لەتیکەلأویى ئافرەتانە بەلام ئیتر ئەوہ واقیعی كۆمەلگەى ئییمەیه، وەك خۆم لەگەل چەندین عەرەب رامبواردووہ كە تەمەنیان لە نیوان 14-35 سال بووہ.

پیشتر لەگەل چەند برادەریكدا دەچووین بۆ موسل كە ئەوى تەقینەوہى تیادروست بوو ھاتوچۆى كەركوك - مان دەكرد، ئیستاش لەشارەكەى خۆماندا زۆرن سەرۆكەكانیان كوردن، من خۆم یەكك دەناسم چەندین ئافرەتى لەلایەو ژمارەشمان دەزانیت كە تازەى بۆ دیت تەلەفۆنمان بۆ دەكات، لەپراستیدا ئەم كارە بەدەرەوشتیبە بەلام چاریشمان نییە، من 28 سال تەمەنمە ئەگەر ژيان وابروات تا 35 سالی ژنم بۆ نایەت، خۆ تەحەمولیش ناكەم لەوہ زیاتر خۆم رابگرم.

لوقمان 26 سال وتى: خۆشترین شتە، من هیوايەتم كارى سیكسییە، ئەم ولاتە ھەمووی سیاسەتە، ھەمووی پارە خواردنە، ھەمووی ویرانکردنە، ژن هینان لەولاتی ئییمە خۆكوشتنە لەجگەرە خراپترە، حەقە دكتور بەگەنجان بلیٹ ژن مەھینن و جگەرە مەكیشن چونكە ھەردووکیان ھۆكارى سەرەكین بۆ نەخۆشییەكانى دل و سیل و سەرەتان و فوكدان زاكیرە، ئەمە جگە لە نەخۆشییەكانى خەمۆكى و هیستریا و قەلەقى، بەپروای من ئەم كارە باشترە، من لەگەل چەندین كچدا جنسم كردووہ ھەموویان عەرەب بوون پیشتر بەسەیارە دەمانبردن بۆ دەرەوہى شار بەلام ئیستا لەمالاندا دەیکەین.

بۆ یەك جار رابواردن 25 ھەزار دەدەمە گەوادەكە و 10 ھەزار بەخشیش دەدەمە كچەكە، جارى وا ھەبووہ پیاوی زۆریان لەگەل بووہ و زۆریەیان داواى بەخشیش دەكەن بەوانیشم داوہ.

ئەمە زۆر باشترە لە ھاوپیپەتى كچان، كچ لای ئییمە بەس بۆ قسەكردنە ئەگەر بتەویت شتى دیکە بكەیت دەبیٹ بیخوازیت ئەوہش مألویرانى بەدواوہیە.

گۆران تەمەت 30 سال وتى: زەواجم نەكردووہ چونكە بارودۆخى ئەم ولاتە رپی نەداوم، ئەو كارە بەباش نازانم بەلام زۆرم كردووہ، ئەو كچە عەرەبانە ھەر چۆنیک بیٹ كیشەیان بەدواوہ نییە، ھەر منیش ئەم كارە ناكەم بەلكو زۆریەى گەنجان ئەم كارە دەكەن تەنانەت پیشتر ھەر بۆ ئەو كارانە دەچوون بۆ سوریا و لوبنان.

*قسەى ئەم گەنجانە تارادەدیەكى زۆر راستى تیدایە بەلام ئایا ئەم حالەتە رەوايى دەدات بەكارى بەد رەوشتى؟ ئایا پەيوەندیى لەگەل ئافرەتى لەشفرۆش كیشەى تەندروستی و كۆمەلایەتى بەدواوہ نییە؟ ئایا ئەو پرە پارەیهى لەو كارەدا دەیدەن لاوان تووشى گرفتى ئابووریى ناكات؟ بۆ وەلامدانەوہى ئەم پرسیارانە چەند گەنجیک بەمجۆرە وەلامیان دامەوہ:

ئەكرەم 27 سال وتى: بەراستى وایە ئەمە بەدیل نییە، بەمە زیاتر مالى خۆت ویران دەكەیت، بەلام خۆ كەسیش گوى لە گەنج ناگریٹ، من تا ئیستا سى جار تووشى نەخۆشى سووزەنك بووم جگە لەوہى لەماوہى 3 سالدا 35 گەلام داوہ بەكارى سیكسى و لەگەل 64 كچدا رامبواردووہ لە ئەنواع شیوہ:

لهته مەنى 16-40 سالى، لهقه لهو و زه عيف، بچكولهو بالا بهرن، زورجار بېرده كه مه وه په شيمانم له بهر نه وه ئه و كاره ي كه ده يكه ين دواى 10 ده قيقه له زه تى نامينيت، بپروا بكه من كچيكم خوشده ويست يه كجار ماچم كرد له زه تى هر 64 كچه كه ي ده هينا به لام خاريجيه كي نه عله تى له منى كردو هيناى.

بيستون 24 سال و تى: من له گهل نزيكه ي 90 كچى عه رب و كورد رامبواردو وه، خوم كاسبم ماوه ي چوار ساله له گهل ئافره تى عه رب ئه و كاره ده كه م، به لى لى په شيمانم، به لام به هو ي كه سابه ته وه نه متوانى بخوينم، جگه له وه ش مه سره فى خيزانيكم له سه ر شانه، باوكم له شه پرى ناوخودا كوژرا، نه ركى ژيانى خيزانه كه م كه وته سه رمن، خوم بووم به قوربانى براو خوشكه كانم تا ئيستا داواى عيلاقه م له زياتر له 100 كچ كردو وه، دواى كچان كه وتووم له بازاره وه تا ماله وه بوئه وه ي پيم رازى بيت كه چى به من رازى ناييت!

نازانم هر له بهر نه وه ي نه خوينده وارو هه ژارم؟ به خوا وايه نه گهر مونيكات پى نه بيت به ته ماى ئه وه مه به كچ بيت رازى بيت.

*ئه وه ي تيبينى ده كريت گه نجان زور به شه فافى وه لامى پرسياره كان ده دهنه وه و پى له راستييه كان دهنين، هاوكاتيش باس له وه ده كه ن كه له ژير فشاريكي زورى كومه لايه تى و نابوورى و كلتورى دان و كه سيش به هاناي لاوانه وه نه هاتو وه بويه لاوان بو پر كردنه وه ي ناره زووه كانيان ريگا و شيواى تر ده دوزنه وه كه به داخه وه زيانى زور له ناينده ي لاوان ده دات.